

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Craffu Perfformiad
Dyddiad y Cyfarfod:	19 Gorffennaf 2018
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Lles ac Annibyniaeth ac Aelod Arweiniol Plant a Phobl Ifanc/Cyfarwyddwr Corfforaethol: Cymunedau
Awdur yr Adroddiad:	Pen Reolwr: Gwasanaethau Cefnogi
Teitl:	Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol 2017-2018

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1 Mae pob Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghymru yn gorfod llunio adroddiad blynyddol sy'n crynhoi eu safbwyntiau ar effeithiolrwydd gwasanaethau gofal cymdeithasol yr awdurdod a gwelliannau i'w blaenoriaethu.
- 1.2 Mae adroddiad blynyddol drafft 2017-18 yn amgaaedig yn Atodiad I. Diben yr adroddiad yw rhoi darlun teg i'r cyhoedd o wasanaethau yn Sir Ddinbych ac arddangos dealltwriaeth glir o'r cryfderau a'r heriau a wynebir.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1 I alluogi'r Aelodau i graffu ar yr adroddiad blynyddol drafft cyn iddo gael ei gyflwyno i Arolygiaeth Gofal Cymru.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod yr Aelodau'n ystyried a yw'r adroddiad:

- 3.1 yn rhoi disgrifiad clir o berfformiad yn 2017-2018;
- 3.2 yn codi unrhyw faterion/pryderon perfformiad sydd angen craffu arnynt ymhellach.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1 At ei gilydd, dengys yr adroddiad bod Cyngor Sir Ddinbych yn parhau i ddarparu gwasanaethau cymdeithasol o ansawdd da ar gyfer plant, oedolion a gofaluwr, a'n bod wedi perfformio'n rhagorol mewn meysydd sy'n bwysig i'n cymunedau. Rydym hefyd yn parhau i drawsnewid ein gwasanaethau cymdeithasol mewn ymateb i'r heriau a gyflwynwyd oherwydd gostyngiadau mewn cyllid yn y sector cyhoeddus ar adeg lle bo mwy o bwysau o ran costau, a gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016.

4.1.1 Uchafbwyntiau o Gyflawniadau Allweddol sydd yn yr adroddiad

- Yn ystod y 12 mis diwethaf, rydym wedi ehangu ein cyfleusterau Pwyntiau Siarad i 9 ar draws y sir, gan alluogi mwy o unigolion i gael y cyfle i gael sgwrs wyneb yn wyneb o ran beth sy'n bwysig iddynt, i wella eu hiechyd a'u lles.

- Yn Chwefror 2018, cafodd yr uno diweddar rhwng Addysg a Gwasanaethau Plant eu hamlygu gan Estyn fel cael “effaith bositif” ar wasanaethau i blant, pobl ifanc a’u teuluoedd. Nododd arolygwyr Estyn hefyd mai “Nodwedd gadarn o’r awdurdod yw’r ffordd y mae’n ymgynghori gyda phlant a phobl ifanc wrth wneud penderfyniadau sydd yn eu heffeithio nhw a phan maent yn gwerthuso’r ystod eang o wasanaethau y mae’n ei gynnig.”
  - Mae ein gwasanaeth ail-alluogi a chlwstwr Camu i Lawr sy’n cydweithio gyda BIPBC wedi gweld bod oedi o ran trosglwyddo gofal wedi gostwng o 23 yn 2016-17 i 5 yn 2017/18.
  - Y llynedd, fel rhan o’n hymgyrch i wella gwybodaeth, cyngor a chymorth i blant ag anghenion ychwanegol a’u rhieni, fe wnaethom ddatblygu rôl y Llywiwr Lles Anableddau. Rôl y Llywiwr yw grymuso, gweithio gyda rhieni i’w galluogi i fodloni eu canlyniadau lles eu hunain drwy ddarparu mynediad i wybodaeth o ansawdd uchel, cyngor a chymorth.
  - Yn ystod 2017-18, fe wnaethom newidiadau sylweddol i’r fframwaith y mae’r Tîm Diogelu Gwasanaethau Oedolion yn gweithio o’i fewn, yn dilyn ailstrwythuro mewnol a gweithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae’r Tîm Diogelu yn Sir Ddinbych wedi’i gryfhau’n sylweddol yn ystod y 18 mis diwethaf.
  - Fel rhan o’n Hailstrwythuriad o wasanaethau i wella llwybrau at gefnogaeth, mae gennym nawr dîm Derbyn Gwaith Cymdeithasol ar Ddyletswydd penodol a dau dîm Ymyrraeth Amddiffyn Plant, a phob un wedi’i gryfhau gydag ychwanegiad gweithiwr cymdeithasol uwch ymarferydd.
  - Mae’r Panel Camfanteisio’n Rhywiol ar Blant (CSE) aml-asiantaeth yn ddatblygiad cadarnhaol, ac mae cydweithwyr yn gwerthfawrogi’r prosesau a ddatblygir drwy gyflwyno’r panel, o ran adolygu plant a phobl ifanc sydd mewn risg neu wedi dioddef cam-fanteisio’n rhywiol ar blant. Mae’r Panel yn sicrhau bod achosion o gam-fanteisio’n rhywiol ar blant a amheuir, neu sydd wedi digwydd, yn cael eu rheoli a’u cydlynu’n dda, a bod pob cam posibl wedi’i gymryd i ddiogelu dioddefwyr.
  - Yn Ebrill 2017, cafodd y prosiect Ailasesu ei sefydlu i sicrhau bod yr holl ddinasyddion sy’n cael mynediad at wasanaethau ar hyn o bryd, yn cael eu hadolygu a’u hailasesu’n unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, i gyflawni’r amcanion sy’n bwysig iddyn nhw.
  - Yn ystod eu 8 mis cyntaf, fe wnaeth y Llyw-wyr Cymunedol helpu dros 2000 o ddinasyddion a gweithwyr proffesiynol ar draws Sir Ddinbych i lywio eu ffordd drwy’r ddrysfa gymhleth o gefnogaeth a chyfleoedd sydd ar gael o fewn eu cymuned leol.
  - Ers Ebrill 2017, mae Llwybr Cadarnhaol y Bobl Ifanc wedi gostwng nifer y bobl ifanc sy’n cael mynediad at lety Gwely a Brechwast o 83%, drwy ddull wedi’i gynllunio a’i reoli.
- 4.2 Fodd bynnag, mae'r adroddiad yn nodi sawl maes lle'r ydym yn ceisio gwella perfformiad ymhellach a'r cynlluniau sydd gennym ar waith i fynd i'r afael â'r materion hyn.

4.2.1 Uchafbwyntiau o Feysydd Gwaith Pellach yn yr adroddiad

- Cefnogi ein dinasyddion i gael mwy o ddewis a rheolaeth dros becynnau gofal a chefnogaeth i'w helpu i gyflawni'r amcanion sy'n bwysig iddyn nhw, drwy gyflwyno ein model cyllideb Cefnogaeth i ddinasyddion sy'n cael pecyn newydd o ofal a chefnogaeth.
- Ymgysylltu ag oedolion a gofalwyr sy'n cael y gwasanaethau hynny ar hyn o bryd, drwy fforwm cymheiriaid, i helpu siapio gwasanaethau a chanolbwyntio ar y meysydd hynny o fewn ein harolwg Dweud eich Dweud blynyddol, lle nad ydym wedi sgorio mor dda ag y byddem wedi'i ddymuno e.e. Gallaf wneud y pethau sy'n bwysig i mi.
- Byddwn yn gweithredu'r templedi newydd y cytunwyd arnynt yn rhanbarthol yn llawn, ar gyfer asesiadau a chynlluniau gofal a chefnogi, ac yn ymgorffori llwybrau gwasanaeth newydd o fewn ein systemau rheoli achosion presennol mewn gwasanaethau Plant.
- Bydd gwasanaethau Plant yn cydymffurfio'n llawn ag arweiniad a naws Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru), gan sefydlu dealltwriaeth wedi'i rhannu ar draws pob asiantaeth partner.
- Ar ôl datblygu tîm adnoddau cymunedol wedi'i gyd-leoli yn y Rhyl yn ystod 2017-18, byddwn yn gweithio tuag at 3 tîm adnodd cymunedol integredig ar draws Sir Ddinbych gyda'n cydweithwyr o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC), er mwyn darparu cefnogaeth iechyd a gofal cymdeithasol ddi-dor i gefnogi oedolion Sir Ddinbych.
- Byddwn yn parhau gyda datblygiad wedi'i gynllunio o dai gofal ychwanegol yn Ninbych a Rhuthun a darparu ein darpariaethau mewnol yn allanol, yn cynnwys Cartref Preswyl Dolwen.
- Mewn ymateb i Raglen Trawsnewid Anghenion Dysgu Ychwanegol, rydym ar hyn o bryd yn adolygu ein strwythur ar gyfer cefnogi plant ag anghenion cymhleth oherwydd anableddau neu afiechyd, a byddwn yn datblygu tîm newydd gyda staff o ofal cymdeithasol, ymyrraeth gynnar, pontio a chefnogaeth annibyniaeth, a'r Gwasanaeth Addysg Statudol ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol, i ddarparu ymateb integredig i gefnogi teuluoedd drwy gydol y flwyddyn lawn ac ar draws eu cartref, bywyd cymdeithasol ac ysgol.
- Sicrhau bod diogelu o bwys i bawb.
- Mae Gwasanaethau Anableddau Cymhleth yn ceisio adeiladu ar waith hunan-eirioli, a'i ddatblygu, o fewn y sector annibynnol.
- Byddwn yn gweithio gyda phrosiect 'Sir Ddinbych yn Gweithio' i weithredu llwybrau gyrfa a phrentisiaethau ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a'r rhai sy'n gadael gofal.
- Adnewyddu'r Strategaeth Ofalwyr a chytuno ar gamau newydd; i gyflawni hynny byddwn yn ymgysylltu ac yn ymgynghori gyda gofalwyr, Darparwyr Trydydd Sector ac eiriolwyr.
- Parhau i weithio gyda chymunedau a phartneriaid i gynyddu nifer y Cymunedau a Sefydliadau sy'n Gyfeillgar â Dementia, yn unol â'r Cynllun Corfforaethol, dan arweiniad ein Partneriaeth Sir Ddinbych o Heneiddio'n Dda.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Mae'r adroddiad yn ymwneud yn benodol â'n cyfraniad at gyflawni'r ddwy flaenoriaeth gorfforaethol ganlynol:

- Mae pawb yn cael eu cefnogi i fyw mewn cartrefi sy'n diwallu eu hanghenion; a
- Mae'r Cyngor yn gweithio gyda phobl a chymunedau i gynyddu annibyniaeth a chadernid.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Nid yw cynhyrchu a chyhoeddi'r adroddiad ei hun yn costio unrhyw beth (ac eithrio amser swyddogion), ac nid yw'n effeithio ar wasanaethau eraill. Bydd y cynlluniau a'r camau gweithredu a nodwyd ar gyfer y dyfodol i'r gwasanaethau cymdeithasol o fewn yr adroddiad yn cael eu cyflawni o fewn y cyllidebau presennol. Fodd bynnag, mae rhai o'r themâu a gwmpesir yn yr adroddiad e.e. cefnogi annibyniaeth a gwella lles, yn rhaglenni corfforaethol yn hytrach na chyfrifoldeb y gwasanaethau cymdeithasol yn unig. Ar gyfer y Cyngor cyfan, bydd hyn yn golygu sicrhau bod ein holl wasanaethau, er enghraifft gwasanaethau tai, priffyrdd, cynllunio, gwasanaethau amgylcheddol a hamdden, wedi eu cynllunio i hyrwyddo annibyniaeth.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb?

7.1 Nid oes angen Asesiad o Effaith ar Les ar gyfer yr adroddiad blynyddol ei hunan gan ei fod yn darparu gwerthusiad ôl-weithredol o berfformiad yn ystod 2017-18, ac nid yw cyhoeddi'r adroddiad yn cael unrhyw effaith bosibl ar genedlaethau'r dyfodol. Fodd bynnag, bydd Asesiadau o Effaith ar Les yn cael eu cynnal mewn perthynas ag unrhyw gynlluniau ar gyfer y dyfodol neu ddatblygiad gwasanaethau a nodwyd yn yr adroddiad blynyddol hwn, pan fo'r angen.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda Chraffu ac eraill?

8.1 Mae adborth gan ddefnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr ynglŷn â'n gwasanaethau yn ffurfio rhan o'n system sicrwydd ansawdd presennol ac o'r herwydd, wedi cyfrannu'n sylweddol at ddatblygiad yr adroddiad hwn.

8.2 Fel yr arfer, bydd yr adroddiad drafft yn cael ei ddisbarthu i bartneriaid (e.e. iechyd, 3ydd sector) ar gyfer sylwadau, cyn ei gyhoeddi.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Mae'n rhaid i oblygiadau cost unrhyw faterion sy'n dod i'r amlwg yn yr adroddiad gael eu hystyried yng nghyd-destun sefyllfa gyllidebol ehangach y cyngor.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Mae cofrestr risg manwl ar gyfer y Gwasanaeth Cymorth Cymunedol ac Addysg a Gwasanaethau Plant. Gan fod hwn yn adroddiad am Wasanaethau Cymdeithasol yn Sir Ddinbych, mae unrhyw risgiau sy'n gysylltiedig â'r materion a gwmpesir gan yr adroddiad hwn (ac unrhyw gamau i liniaru a'u rheoli) yn cael eu dal yn y cofrestri risg gwasanaeth.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

- 11.1 Mae Canllawiau Statudol (gan gynnwys y gofyniad i gyhoeddi adroddiad blynyddol) yn cael eu cyhoeddi o fewn y Cod Ymarfer ar Rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol o dan Rhan 8 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.
- 11.2 Mae Erthygl 7.4.2(b) o Gyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau craffu mewn perthynas â monitro perfformiad ac amcanion polisi.

Cysylltwch â'r:

Pen Reolwr: Gwasanaethau Cefnogi

Ffôn: 01824 706368